

Egendomsnämnden för

Prästlönetillgångar i Västerås stift

Org nr 817605-7407

får härmed avge

Årsredovisning och koncernredovisning

för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31

Innehållsförteckning:	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning - koncern	6
Balansräkning - koncern	7
Eget kapital - koncern	9
Kassaflödesanalys - koncern	10
Resultaträkning - moderföretag	11
Balansräkning - moderföretag	12
Eget kapital - moderföretag	14
Kassaflödesanalys - moderföretag	15
Noter	16
Andelar och utdelning	33
Underskrifter	34

Förvaltningsberättelse

Egendomsnämnden för Prästlönetillgångar i Västerås stift, 817605-7407, med säte i Västerås, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31.

Information om verksamheten

Prästlönetillgångarna har sitt ursprung i fastigheter som donerades till kyrkan i syfte att avkastningen skulle användas för att avlöna församlingens präster. Numera delas avkastningen lika mellan en särskild utjämningsavgift som betalas in till nationell nivå för att sedan delas ut till stiftet utifrån en fördelningsnyckel och församlingarna. Församlingarnas del av avkastningen fördelas utifrån en fördelningsnyckel som bygger på hur stora tillgångar man en gång gick in med i den gemensamma förvaltningen. Prästlönetillgångarna utgörs av prästlönefastigheter och prästlönefond.

Prästlönetillgångarna har genom tiden setts som självständiga och självägande stiftesliknande rättssubjekt. En ordning som klarlades i samband med relationsförändringen kyrka-stat år 2000.

Prästlönetillgångarna ska enligt kyrkoordningen kapitel 46 3 § förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna skall därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar samt med ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse.

Västerås stifts egendomsnämnd förvaltar stiftets prästlönetillgångar. Stiftets prästlönetillgångar består av verksamhetsgrenarna skog, jord och prästlönefond.

De förvaltade prästlönefastigheterna består av 44 072 ha produktiv skogsmark (varav 4 172 ha är avsatt för naturvård), 5 568 ha impediment, 316 ha åker- och betesmark samt 1 331 ha övrig mark.

Prästlönetillgångar i Västerås stift är moderföretag till Västerås Stift Skog AB.

Resultat och ställning

Koncernens rörelseresultat uppgår till 37,7 mkr (29,6 mkr). Resultatet är drygt 5 mkr högre än budgeterat. Förklaringen är främst ökade volymer gallring och övrig avverkning samt realisationsvinster vid avyttring av värdepapper.

Efterfrågan på timmer, massaved och biobränsle har under året varit god. Under året har totalt ca 140 000 m³fub avverkats mot budgeterat 138 000 m³fub, där den stora differensen är på gallring och övrig avverkning.

Prästlönetillgångar i Västerås stift och Västerås Stift Skog AB:s samlade resultat rensat från realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar ger en direktavkastning på 2,1% (1,6%). Fördelningen av det totala kapitalet mellan verksamhetsgrenarna är: skog 96,5% (96,2%), jord 0,9% (0,9%) och fond 2,6% (2,9%). Belopp inom parentes anger föregående års värden.

Flerårsöversikt

Koncern

	2018	2017	2016	2015	2014
Rörelsens intäkter, mkr	65	58	64	76	68
- varav resultat vid avyttring av prästlönefastigheter, mkr	-	2	17	12	1
Årets resultat, mkr	36	29	31	41	36
Förslag till utdelning, mkr	30	30	25	35	35
Balansomslutning per bokslutsdag, mkr	697	690	687	688	682

Nyckeltal

Redovisas rensat från realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar.

	2018	2017	2016	2015	2014
Vinstmarginal, skog (%)	58,1	50,9	60,1	55	51,1
Vinstmarginal, jord (%)	81,7	81,7	83,4	86,4	98,8
Direktavkastning, skog (%)	2,1	1,6	1,9	1,9	1,8
Direktavkastning, jord (%)	1,2	1,1	1,2	1,3	1,4
Direktavkastning, fond (%)	3,8	1,3	1,2	2,0	1,6
Direktavkastning förvaltade tillgångar	2,14	1,6	1,9	1,9	1,8
<i>Totalavkastning</i>					
Totalavkastning, skog (%)	2,1	-7,3	2,8	2,6	12,5
Totalavkastning, jord (%)	1,2	-0,5	1,2	1,3	1,3
Totalavkastning, fond (%)	0,9	-0,7	-43,5	-12,5	5,8
Totalavkastning förvaltade tillgångar	2,04	-7,1	1,8	2,2	12,2
<i>Marknadsvärden förvaltade tillgångar, mkr</i>					
Skog	1 676	1 659	1 816	1 817	1 823
Jord	15	16	17	17	17
Fond	46	51	46	41	42
Summa marknadsvärde, mkr	1 737	1 726	1 879	1 875	1 882

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal (%)

- Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar dividerat med rörelsens intäkter exklusive realisationsresultat.

Direktavkastning (%)

- Uppgiften beräknas som rörelseresultat exklusive realisationsresultat och avskrivningar dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

Totalavkastning (%)

- Uppgiften beräknas som rörelseresultat plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

Marknadsvärde för jord och skog beräknas som taxeringsvärdet x1,33 för att möjliggöra relevanta jämförelser stiftet emellan. Förändringen i taxeringsvärdet år 2017 var ca -9% och år 2014 ca 11% och förklarar därmed den stora skillnaden mellan åren.

Skogsbruk

Näringsverksamheten skog utgör den helt avgörande delen i Prästlönetillgångar i Västerås stifts resultat. Resultatet (rensat från realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar) för året uppgår till 34,6 mkr (27,1 mkr). Under året har ca 140 000 m³fub (124 000 m³fub) avverkats, fördelat på slutavverkning ca 106 000 m³fub, gallring knappt 29 000 m³fub, Frötråd 1 000 m³fub och övrig avverkning 4 000 m³fub.

Torka

Sommaren 2018 var ovanligt torr och varm vilket medförde en mycket förhöjd brandrisk. Avverkning och markberedning fick pausas eller genomföras med stora restriktioner. Framförallt slutavverkning och återbeskogning (markberedning och plantering) tappade produktion under denna period. Något som inte fullt togs ifatt under hösten. Bortfall till följd av minskad avverkningsvolym kompenseras dock till del av ökad volym gallring och övrig avverkning.

Marknad

Efterfrågan på timmer och massaved har under 2018 fortsatt varit god och prisuppgången från tidigare år har stabiliserats eller ökat något. Även efterfrågan på biobränsle har varit god.

Skogsvård.

En väl utförd skogsvård är grunden för ett skogsbruk med god lönsamhet. Under året har 443 hektar markberetts och 517 hektar har planerats, detta är över budget och en medveten strategi för att komma ifatt med återbeskogningen som varit något eftersatt de senaste åren. Den viktigaste av skogsvårdsåtgärderna är röjning och där har 863 hektar ungskogsröjts. Det är lägre än budgeterat och beror till största delen på att det under våren var en konflikt mellan facket och vår viktigaste entreprenör på norra distriktet. Konflikten löstes sedermera men entreprenören hann aldrig fullt ut i kapp.

Certifiering

Prästlönetillgångarna i Västerås stift är sedan 1998 certifierade enligt FSC® (Forest Stewardship Council®). Ca 10 % av den produktiva skogsmarksarealen är frivilligt avsatt för naturvårdsändamål. Ca 10 % av den brukade skogsmarksarealen sparas som generell naturhänsyn i skogsbruket.

Skogscertifieringen innebär att förvaltningen har ett långsiktigt perspektiv med syfte att bedriva ett ekonomiskt livskraftigt, miljöanpassat och socialt ansvarstagande skogsbruk. För att samordna arbetet med att upprätthålla certifieringen av svenska kyrkans prästlönetillgångar har den ideella föreningen *Svenska kyrkans skogscertifiering* (SKSC) bildats. Föreningens uppgift är att säkerställa medlemmarnas certifiering av respektive skogsbruk enligt FSC® (licensnummer SKSC: FSC-C014110) och PEFC™ (Programme for the Endorsement of Forest Certification) samt att erbjuda församlingsskogar PEFC™ certifiering. Som paraplyorganisation för gruppcertifikat enligt PEFC är föreningens ledningssystem certifierat i enlighet med ISO 14001, och arbetssätten inom ramen för detta tillämpas inom hela föreningen.

Svenska kyrkans tretton stift är medlemmar i föreningen. Styrelsen väljs på föreningens årsstämma och består av representanter från medlemmarna. Föreningens övergripande verksamhet leds en verksamhetsledare, och hos varje medlem finns en certifieringsansvarig som ansvarar för arbetet med skogscertifiering lokalt.

Jordbruk

Resultatet (rensat från realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar) för året är 188 kkr (187 kkr).

Prästlönefond

Prästlönefonden består av onoterade aktieinnehav i Västerås Stift Skog AB, Dala Vind AB, Green Resources AS, samt ytterligare några mindre poster onoterade värdepapper. Slutligen ligger även Ethos räntefond och Ethos aktiefond i prästlönefonden.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under året såldes de noterade värdepappersinnehaven i Kammarkollegiets utländska aktiekonsortium och Karolinska Development, vilket medförde en reavinst på 1 578 kkr.

Under året började Arise AB genomföra vindkraftsprojektet på PLT mark på Enviksberget med bl.a. att bryta väg. Projektet som beräknas bli klart under andra halvan av 2019 omfattar i storleksordningen 8 vindkraftverk.

I februari 2018 tog Stena Renewables investeringsbeslut om att uppföra tre vindkraftverk på PLT mark på Fjällberget utanför Grängesberg. Arbetet med att genomföra projektet har börjat under 2018 och beräknas stå klart under andra halvan av 2019.

Finansiella instrument

Prästlönetillgångar i Västerås stift har en finanspolicy och en policy för tillgångsförvaltningen som är fastställd 2018-12-11. Dessa två policyer omprövas årligen.

Vid utgången av 2018 hade prästlönefondens noterade värdepappersinnehav ett marknadsvärde på 19,2 mkr (23,0 mkr).

Framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

En ny FSC-standard har utarbetats inom ramen för svenska FSC. Den kommer att innebära ökade restriktioner och krav på det skogsbruk vi bedriver. De praktiska konsekvenserna är ännu svåra att överblicka.

Virkespriserna har utvecklats positivt under 2018, men mycket tyder på att konjunkturen har nått och passerat toppen för denna gång.

Osäkerhet och risker

Skogstillgångarna utgör merparten av Prästlönetillgångar i Västerås Stifts tillgångar. Riskerna kopplade till skogsinnehavet är därför de mest avgörande. Riskerna kan delas in i klimatrelaterade risker, biologiska risker och marknadsrisker. De klimatrelaterade riskerna och biologiska riskerna minskar till stor del genom att skogsinnehavet är utspritt över ett stort geografiskt område och att Prästlönetillgångar i Västerås stift har relativt få skiften som sammanhängande överstiger 1000 hektar. De fyra största sammanhängande skiften, motsvarande 42 % av innehavet är helförsäkrade.

Klimatrelaterade risker

Stormar och bränder utgör risker för skogsinnehavet. Båda dessa kan tillfoga skogen stor skada med potentiellt stora kostnader till följd. Klimatförändringarna kan öka dessa problem. Å andra sidan ökar tillväxten på skogen på grund av höjda temperaturer och ökad nederbörd. Snöbrott utgör också en möjlig risk, men av mycket lokal och marginell karaktär.

Biologiska risker

Insektsangrepp och svampangrepp kan vara potentiella risker. Problemen har så här långt varit marginella. Mycket tyder på att det under 2019 kommer stora angrepp av granbarkborre på den svenska skogen. Detta får till följd att ett stort utbud av granvirke kommer ut på marknaden under en kort period. Det kan även innebära för tidig och fördyrad avverkning, samt lägre kvalitet på råvaran.

Rotröta har blivit mer frekvent även inom vårt område och kan komma att påverka virkesnettot negativt.

Marknadsrisker

Virkespriserna varierar över tiden och är konjunkturberoende. Det finns valutarisker kopplade till den relativa kronkursen.

Det ökande trycket på att avsätta skog och anpassa skogsbruksmetoderna efter olika utomstående intressenter bl.a. manifesterat i den nya FSC standarden, medför begränsningar på det möjliga råvaruuttaget ur skogsinnehavet.

Risker kopplade till vindkraft

Vindkraft är ett sätt att öka avkastningen på markinnehavet och kan ses som ett naturligt verksamhetsområde för Prästlönetillgångar i Västerås stift. Verksamheten är framförallt exponerat för risker i samband med kraftproduktion som elprisrisker, volymrisker etc. och risker i samband med entreprenörverksamhet.

Värdepapper

Verksamheten är exponerad för marknadsrisker bland annat kurs- och ränterisker, kreditrisker, korrelationsrisker etc. Dessutom operativa risker inklusive förvaltarrisk.

Miljöinformation

Prästlönetillgångar i Västerås stift bedriver en enligt miljöbalken anmälningsskyldig verksamhet. Den anmälningsskyldiga verksamheten, vindkraft, motsvarar 2,4% (1,7%) av koncernens omsättning.

Förslag till vinstdisposition

	<i>Belopp</i>
Från föregående år balanserat	2 435
Årets disponibla vinst	33 854
Disponibelt kapital	36 289

Egendomsnämnden föreslår att medlen fördelas på följande sätt:

Utdelning till församling/pastorat	-15 000
Utdelning till nationell nivå	-15 000
Återstående medel överförs i ny räkning	6 289

Hälften av utdelningen ska fördelas mellan församlingarna i förhållande till deras andel av stiftets samlade prästlönetillgångar. Den andra hälften betalas till nationell nivå

Vad beträffar företagens resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Resultaträkning - koncernen

Belopp i kkr	Not	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Rörelsens intäkter	2		
Nettoomsättning prästlönefastigheter	3,5	56 140	52 103
Intäkter prästlönefond	4	4 059	1 303
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter		232	2 483
Nettoomsättning övriga fastigheter	3,5	1 761	1 323
Övriga rörelseintäkter		2 742	1 188
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete		-152	-137
Summa rörelsens intäkter		64 782	58 263
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-9 178	-11 005
Kostnader för inhyrd personal	6	-1 560	-1 493
Övriga externa kostnader	7,8	-6 174	-6 475
Personalkostnader	9	-9 037	-8 368
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-1 178	-1 289
Summa rörelsens kostnader		-27 127	-28 630
Rörelseresultat	2	37 655	29 633
Resultat från finansiella investeringar	10		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		15	226
Räntekostnader och liknande resultatposter		-	-1
Resultat efter finansiella poster		37 670	29 858
Skatt på årets resultat	11	-1 931	-618
ÅRETS RESULTAT		35 739	29 240
Hänförligt till Moderföretagets ägare		35 739	29 240

Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.

Årets resultat enligt resultaträkningen	35 739	29 240
Värdesäkring enl KO 46:11	-1 657	-1 448
Omföring av realisationsvinst fastighet i förhållande till anskaffningsvärde	-232	-2 483
Årets disponibla resultat	33 850	25 309

Balansräkning - koncernen

Belopp i kkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter, programvara	12	-	126
		-	126
Materiella anläggningstillgångar			
Prästlönefastigheter	13	556 578	546 155
Övrig mark	14	24 255	24 277
Maskiner och andra tekniska anläggningar	15	6 724	7 556
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	16	101	115
		587 658	578 103
Finansiella anläggningstillgångar			
Prästlönefondsmedel	18,20	47 464	50 252
		47 464	50 252
Summa anläggningstillgångar		635 122	628 481
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Råvaror och förnödenheter		504	656
		504	656
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		8 291	13 816
Aktuella skattefordringar		-	860
Övriga fordringar		2	186
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	4 983	3 965
		13 276	18 827
Kassa och bank	20	47 966	42 087
Summa omsättningstillgångar		61 746	61 570
SUMMA TILLGÅNGAR		696 868	690 051

Balansräkning - koncernen

<i>Belopp i kkr</i>	<i>Not</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Prästlönefastighetskapital		556 578	546 155
Prästlönefondskapital		78 642	87 177
Bundna reserver		687	726
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		8 478	13 129
Årets disponibla resultat		33 850	25 309
Summa eget kapital		678 235	672 496
<i>Avsättningar</i>			
Uppskjuten skatteskuld	21	840	869
Avsättning skogsvård	22	8 323	8 800
Övriga avsättningar	23	38	25
Summa avsättningar		9 201	9 694
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		2 591	2 424
Aktuella skatteskulder		365	-
Övriga skulder		4 489	3 598
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24	1 987	1 839
Summa kortfristiga skulder		9 432	7 861
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		696 868	690 051

Eget kapital - koncern

<i>Förändring av Eget kapital</i>	<i>Prästlöne- fastighets- kapital</i>	<i>Prästlöne- fondkapital</i>	<i>Bundna reserver</i>	<i>Fritt kapital</i>	<i>Disponibelt resultat</i>
Eget kapital 2017-01-01					
Belopp vid årets ingång	546 503	82 898	835	25 459	12 562
Omföring av föregående års resultat				12 562	-12 562
Köp/försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	-165	165			
Omföring avskrivning byggnad	-183	183			
Årets resultat					29 240
<i>Avsättning till bundet eget kapital</i>					
Omföring av realisationsvinst fastighet		2 483			-2 483
Värdesäkring enligt KO 46:11		1 448			-1 448
<i>Utdelning</i>					
Utdelning till församling/pastorat				-12 500	
Särskild utjämningsavgift till stift				-12 500	
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital			-109	108	
Utgående balans 2017-12-31	546 155	87 177	726	13 129	25 309
Ingående balans 2018-01-01	546 155	87 177	726	13 129	25 309
Omföring av föregående års resultat				25 309	-25 309
Köp/försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	10 622	-10 622			
Omföring avskrivning byggnad	-199	199			
Årets resultat					35 739
<i>Avsättning till bundet eget kapital</i>					
Omföring av realisationsvinst fastighet		232			-232
Värdesäkring enligt KO 46:11		1 656			-1 657
Utdelning till församling/pastorat				-15 000	
Utdelning till nationell nivå				-15 000	
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital			-39	40	
Utgående balans 2018-12-31	556 578	78 642	687	8 478	33 850

Kassaflödesanalys - koncern

<i>Belopp i kkr</i>	<i>Not</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	25	37 670	29 858
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Av- och nedskrivningar samt återföring av nedskrivning		1 178	1 289
Ökning/minskning av avsättningar		-464	2 693
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		-1 810	-2 483
		<u>36 574</u>	<u>31 357</u>
Betald skatt avseende näringsverksamhet		-735	-1 790
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		35 839	29 567
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Minskning/Ökning av varulager		152	137
Minskning/Ökning av kortfristiga fordringar		4 691	1 266
Ökning/Minskning av kortfristiga skulder		1 208	-3 423
Kassaflöde från den löpande verksamheten		41 890	27 547
Prästlönetillgångar			
<i>Prästlönefastigheter</i>			
Förvärv av prästlönefastigheter		-10 609	-295
Försäljning av prästlönefastigheter		232	2 909
<i>Prästlönefondsmedel</i>			
Förvärv av värdepapper		-814	-20 106
Försäljning av värdepapper		4 070	104
Ökning/minskning övriga medel		1 110	14 976
Kassaflöde från prästlönetillgångar		-6 011	-2 412
Kassaflöde före utdelning			
Utdelning till församlingar/pastorat, stift(2017)/nationell nivå(2018)		-30 000	-25 000
Årets kassaflöde			
Likvida medel vid årets början		42 087	41 952
Likvida medel vid årets slut	26	47 966	42 087

Resultaträkning - moderföretag

Belopp i kkr	Not	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning prästlönefastigheter	2	56 140	52 103
Intäkter prästlönefond	3,5	4 059	1 303
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter	4	232	2 483
Övriga rörelseintäkter		2 673	1 064
Förändringar av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete		-135	-130
Summa rörelsens intäkter		62 969	56 823
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-9 075	-10 980
Kostnader för inhyrd personal	6	-1 560	-1 493
Övriga externa kostnader	7,8	-13 707	-13 653
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-946	-930
Summa rörelsens kostnader		-25 288	-27 056
Rörelseresultat	2	37 681	29 767
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	10	15	226
Räntekostnader och liknande resultatposter		-	-
Resultat efter finansiella poster		37 696	29 993
Skatt på årets resultat	11	-1 953	-646
ARETS RESULTAT		35 743	29 347
Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.			
Årets resultat enligt resultaträkningen		35 743	29 347
Värdesäkring enl KO 46:11		-1 657	-1 448
Omföring av realisationsvinst fastighet i förhållande till anskaffningsvärde		-232	-2 483
Årets disponibla resultat		33 854	25 416

Balansräkning - moderföretag

Belopp i kkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Prästlönefastigheter	13	557 503	547 080
Maskiner och andra tekniska anläggningar	15	6 724	7 472
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	16	101	115
		<u>564 328</u>	<u>554 667</u>
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag, prästlönefond	17	23 528	28 528
Andelar i intresseföretag, prästlönefond		-	-
Prästlönefondsmedel	18,20	47 464	50 252
		<u>70 992</u>	<u>78 780</u>
Summa anläggningstillgångar		635 320	633 447
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Råvaror och förnödenheter		504	639
		<u>504</u>	<u>639</u>
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		179	99
Fordringar hos koncernföretag		8 775	7 154
Aktuella skattefordringar		-	505
Övriga fordringar		1	82
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	695	1 037
		<u>9 650</u>	<u>8 877</u>
Kassa och bank	20	37 817	35 252
Summa omsättningstillgångar		47 971	44 768
SUMMA TILLGÅNGAR		683 291	678 215

Balansräkning - moderföretag

Belopp i kkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Prästlönefastighetskapital		557 503	547 080
Prästlönefondskapital		77 717	86 252
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		2 435	7 019
Årets disponibla resultat		33 854	25 416
Summa eget kapital		671 509	665 767
Avsättningar			
Avsättning skogsvård	22	8 323	8 800
Övriga avsättningar	23	38	25
Summa avsättningar		8 361	8 825
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		569	967
Aktuella skatteskulder		531	-
Övriga skulder		1 122	1 442
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24	1 199	1 214
Summa kortfristiga skulder		3 421	3 623
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		683 291	678 215

Eget kapital - moderföretag

<i>Förändring av Eget kapital</i>	<i>Prästlöne- fastighets- kapital</i>	<i>Prästlöne- fondkapital</i>	<i>Balanserat resultat</i>	<i>Disponibelt årsresultat</i>
Eget kapital 2017-01-01				
Belopp vid årets ingång	547 428	81 973	20 421	11 598
Omföring av föregående års resultat			11 598	-11 598
Köp/försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	-165	165		
Omföring avskrivning byggnad	-183	183		
Årets resultat				29 347
<i>Avsättning till bundet eget kapital</i>				
Omföring av realisationsvinst fastighet		2 483		-2 483
Värdesäkring enligt KO 46:11		1 448		-1 448
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till församling/pastorat			-12 500	
Särskild utjämningsavgift till stift			-12 500	
Utgående balans 2017-12-31	547 080	86 252	7 019	25 416
Ingående balans 2018-01-01	547 080	86 252	7 019	25 416
Omföring av föregående års resultat			25 416	-25 416
Köp/försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	10 622	-10 622		
Omföring avskrivning byggnad	-199	199		
Årets resultat				35 743
<i>Avsättning till bundet eget kapital</i>				
Omföring av realisationsvinst fastighet		232		-232
Värdesäkring enligt KO 46:11		1 656		-1 657
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till församling/pastorat			-15 000	
Utdelning till nationell nivå			-15 000	
Utgående balans 2018-12-31	557 503	77 717	2 435	33 854

Kassaflödesanalys - moderföretag

<i>Belopp i kkr</i>	<i>Not</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	25	37 696	29 993
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Av- och nedskrivningar samt återföring av nedskrivning		5 946	930
Ökning/minskning av avsättningar		-464	2 766
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		-1 810	-2 483
		<u>41 368</u>	<u>31 206</u>
Betald skatt avseende näringsverksamhet		-916	-1 343
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		40 452	29 863
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Minskning/Ökning av varulager		135	130
Minskning/ Ökning av kortfristiga fordringar		-1 276	4 968
Ökning/Minskning av kortfristiga skulder		-735	-3 709
Kassaflöde från den löpande verksamheten		38 576	31 252
Prästlönetillgångar			
<i>Prästlönefastigheter</i>			
Förvärv av prästlönefastigheter		-10 609	-295
Försäljning av prästlönefastigheter		232	2 909
<i>Prästlönefondsmedel</i>			
Förvärv av värdepapper		-814	-20 106
Försäljning av värdepapper		4 070	104
Ökning/minskning övriga medel		1 110	14 976
Kassaflöde från prästlönetillgångar		-6 011	-2 412
Kassaflöde före utdelning		32 565	28 840
Utdelning till församlingar/pastorat, stift(2017)/nationell nivå(2018)		-30 000	-25 000
Årets kassaflöde		2 565	3 840
Likvida medel vid årets början		35 252	31 412
Likvida medel vid årets slut	26	37 817	35 252

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Belopp i kkr om inget annat anges.

Prästlönetillgångarnas årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska Kyrkans Redovisningskommitté (KRED). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Försäljning av prästlönefastighet redovisas vid köpeavtal vid kontraktstecknandet eller vid avtal om fastighetsreglering vid registrering hos lantmäteriet.

Virkesintäkter redovisas enligt följande

Leveransvirke	i den period inmätning skett vid industri
Avverkningsuppdrag och leveransrotköp	i den period avverkning skett
Rotposter	vid kontraktstecknandet

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter	i den period uthyrningen avser
Ränteintäkter	i enlighet med effektiv avkastning
Erhållen utdelning	när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker

Bidrag och offentliga bidrag

Bidrag och offentliga bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls.

Leasing

All leasing, både när prästlönetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing, dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade till nominella belopp. Med leasingperiod avses en period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Inkomstskatt

Prästlönetillgångar beskattas från och med inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändringar i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förvärvats av företaget är redovisade till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	<i>Koncern</i> år	<i>Moder- företag</i> år
Följande avskrivningstider tillämpas:		
<i>Förvärvade immateriella tillgångar</i>		
Balanserade utgifter, programvara	5	5

Materiella anläggningstillgångar

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehåser för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

För materiella anläggningstillgångar har skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara oväsentlig. Anläggningstillgångarna har därför inte delats upp i komponenter.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönefastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönefastighet räknas även allframtidsupplåtelser av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Avskrivningar

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

	Koncern år	Moder- företag år
Materiella anläggningstillgångar:		
Byggnader	25-50	25-50
Vägar	10	10
Maskiner och andra tekniska anläggningar	3-20	3-20

Skillnaden mellan ovan nämnda avskrivningar och skattemässigt gjorda avskrivningar redovisas i de enskilda företagen som ackumulerade överavskrivningar, vilka ingår i obeskattade reserver.

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen eller vägda genomsnittspriser. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick. I egentillverkade halv- och helfabrikat består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och de indirekta kostnader som utgör mer än en oväsentlig del av den sammanlagda utgiften för tillverkningen. Vid värdering har hänsyn tagits till normalt kapacitetsutnyttjande.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönetillgångar blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförts och prästlönetillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelseerna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Prästlönefondsmedel - Övriga långfristiga värdepappersinnehav

Innehaven innehåser på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärde på balansdagen. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde.

Prästlönefondsplaceringar

Prästlönefondsmedel utgör en separat förvaltningsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefondsmedel i balansräkningen. Prästlönefondsmedlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondsmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas realiserade förluster mot realiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehåsa kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamhet, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet samt förvaldade prästlönetillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkokontot samt kortfristiga placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Eget kapital och lämnad utdelning

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskapital och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskilling. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt Eget kapital rapporten. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillingen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning

Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Ersättningar till anställda

Planer för vilka pensionspremier betalas redovisas som avgiftsbestämda vilket innebär att avgifterna kostnadsförs i resultaträkningen.

Koncernredovisning

Dotterföretag

Dotterföretag är företag i vilka moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 % av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Redovisningen av rörelseförvärv bygger på enhetssynen. Det innebär att förvärvsanalysen upprättas per den tidpunkt då förvärvaren får bestämmande inflytande. Från och med denna tidpunkt ses förvärvaren och den förvärvade enheten som en redovisningsenhet. Tillämpningen av enhetssynen innebär vidare att alla tillgångar (inklusive goodwill) och skulder samt intäkter och kostnader medräknas i sin helhet även för delägda dotterföretag.

Anskaffningsvärdet för dotterföretag beräknas till summan av verkligt värde vid förvärvstidpunkten för erlagda tillgångar med tillägg av uppkomna och övertagna skulder samt emitterade eget kapitalinstrument, utgifter som är direkt hänförliga till rörelseförvärvet samt eventuell tilläggsköpeskilling. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet, med några undantag, vid förvärvstidpunkten av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt minoritetsintresse. Minoritetsintresse värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Från och med förvärvstidpunkten inkluderas i koncernredovisningen det förvärvade företagens intäkter och kostnader, identifierbara tillgångar och skulder liksom eventuell uppkommen goodwill eller negativ goodwill.

Intresseföretag

Aktieinnehav i intresseföretag, i vilka koncernen har lägst 20 % och högst 50 % av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktier i intresseföretag motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital, eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden, inklusive goodwill och negativ goodwill reducerat med eventuella internvinster. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens resultat efter skatt justerat för eventuella avskrivningar på eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden, inklusive avskrivning på goodwill/ upplösning av negativ goodwill. Erhållna utdelningar från intresseföretag minskar redovisat värde. Vinstandelar upparbetade efter förvärven av intresseföretagen som ännu inte realiserats genom utdelning, avsätts till kapitalandelsfonden.

Eliminering av transaktioner mellan koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter och kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer vid transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet. Realiserade vinster som uppkommer vid transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns någon indikation på något nedskrivningsbehov.

Not 2 Information om oberoende rörelsegrenar

	2018	2017
Koncern		
Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:		
Skog	60 493	56 730
Jord	230	229
Fond	4 059	1 304
	64 782	58 263
Rörelseresultat fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:		
Skog	34 805	29 551
- varav realisationsresultat vid avyttring av anl. tillgång	232	2 483
Jord	188	187
- varav realisationsresultat vid avyttring av anl. tillgång	-	-
Fond	2 662	-105
- varav realisationsresultat vid avyttring av anl. tillgång	1 578	-
Summa rörelseresultat	37 655	29 633
- varav realisationsresultat vid avyttring av anl. tillgång	1 810	2 483
Moderföretag		
Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:		
Skog	58 680	55 290
Jord	230	229
Fond	4 059	1 304
	62 969	56 823
Skog	34 831	29 685
- varav realisationsresultat vid avyttring av anl. tillgång	232	2 483
Jord	188	187
- varav realisationsresultat vid avyttring av anl. tillgång	-	-
Fond	2 662	-105
- varav realisationsresultat vid avyttring av anl. tillgång	1 578	-
Summa rörelseresultat	37 681	29 767
- varav realisationsresultat vid avyttring av anl. tillgång	1 810	2 483

Not 3 Nettoomsättning

	2018	2017
Koncern		
Nettoomsättning prästlönefastigheter		
<i>Intäkter skog</i>		
Avverkningsrätter	52 129	47 699
Leveransvirke	1	2
Biobränsle	1 871	2 352
Jaktarrende	1 437	1 417
Övriga intäkter	472	404
	55 910	51 874
<i>Intäkter jord</i>		
Jordbruksarrenden	230	229
	230	229
Nettoomsättning	56 140	52 103

Nettoomsättning övriga fastigheter

Biobränsle	37	26
Arrenden	17	17
Förvaltningsarvoden	125	55
Övriga intäkter	1 582	1 225
Nettoomsättning	1 761	1 323

Moderföretag

Nettoomsättning prästlönefastigheter

Intäkter skog

Avverkningsrätter	52 129	47 699
Leveransvirke	1	2
Biobränsle	1 871	2 352
Jaktarrende	1 437	1 417
Övriga intäkter	472	404
	55 910	51 874

Intäkter jord

Jordbruksarrenden	230	229
	230	229

Nettoomsättning	56 140	52 103
------------------------	---------------	---------------

Not 4 Intäkter prästlönefond

	2018	2017
Koncern		
Intäkter prästlönefond		
Utdelningar	768	203
Realisationsresultat vid försäljningar	1 578	-
Räntor	152	85
Övriga intäkter	1 561	1 015
	4 059	1 303

Moderföretag

Intäkter prästlönefond

Utdelningar	5 768	203
Realisationsresultat vid försäljningar	1 578	-
Räntor	152	85
Nedskrivningar/återföring nedskrivningar	-5 000	-
Övriga intäkter	1 561	1 015
	4 059	1 303

Not 5 Operationell leasing - leasegivare

	2018	2017
Koncern		
<i>Framtida minimileaseavgifter som ska erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:</i>		
Förfaller till betalning inom ett år	1 822	1 787
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	1 380	1 377
Förfaller till betalning senare än fem år	2 128	2 260
Under perioden erhållna leasingavgifter	2 121	1 986

Moderföretag

Framtida minimileaseavgifter som ska erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:

Förfaller till betalning inom ett år	1 806	1 770
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	1 372	1 369
Förfaller till betalning senare än fem år	2 128	2 260
Under perioden erhållna leasingavgifter	2 104	1 969

De huvudsakliga leasingavgifterna avser jordbruks- och sidoarrenden samt jaktarrenden.

Not 6 Inhyrd personal

Personal från stiftet har varit engagerade i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 0,9 heltidstjänster (0,9)

Not 7 Operationell leasing - leasetagare

	2018	2017
Koncern		
<i>Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:</i>		
Förfaller till betalning inom ett år	210	157
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	167	60
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	244	217
Moderföretag		
<i>Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:</i>		
Förfaller till betalning inom ett år	69	12
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	133	-
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	97	76

Den operationella leasingen utgörs i allt väsentligt av leasingbil, hyrda inventarier och lokaler. Storleken på de framtida leasingavgifterna redovisas till nominellt belopp. Variabla avgifter förekommer inte. Inventarier leasas på fyra år med möjlighet till utköp. Bilar leasas på tre år med möjlighet till utköp.

Not 8 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2018	2017
Koncern		
<i>Kvalificerade revisorer</i>		
<i>PwC</i>		
Revisionsarvode	150	-
<i>KPMG</i>		
Revisionsarvode	-20	300
	130	300

Moderföretag

Kvalificerade revisorer

PwC

Revisionsarvode

80

-

KPMG

Revisionsarvode

-20

220

60

220

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

Not 9 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2018	2017
Dotterföretag		
Kvinnor	3	3
Män	8	8
Totalt dotterföretag	11	11

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Dotterföretag		
Löner, arvoden och andra ersättningar		
Övriga anställda	5 718	5 292
	5 718	5 292

Pensionskostnader och andra sociala avgifter

Pensionskostnader exkl särskild löneskatt

643

557

Andra sociala avgifter enligt lag och avtal

1 974

1 819

2 617

2 376

Prästlönetillgångar i Västerås stift har inga utfästelser om pension eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

Av koncernens pensionskostnader avser 0 kkr (0 kkr) gruppen styrelse och VD. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 0 kkr (0 kkr).

Not 10 Resultat från finansiella investeringar

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Koncern		
<i>Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter</i>		
Räntor	15	226
	15	226
<i>Räntekostnader och liknande resultatposter</i>		
Räntekostnader	-	-1
	-	-1
Moderföretag		
<i>Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter</i>		
Ränteintäkter, övriga	15	226
	15	226

Not 11 Skatt på årets resultat

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Koncern		
Aktuell skatt	1 960	649
Uppskjuten skatt	-29	-31
Skatt på årets resultat	1 931	618
Redovisat resultat, i skattepliktig verksamhet, före skatt	35 285	27 420
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22%)	7 762	6 033
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader i den skattepliktiga verksamheten	2	2
Skatteeffekt av skillnader i bokföringsmässig avskrivning och skattemässig avskrivning	52	16
Skatteeffekt skogsavdrag och substansminskning	-5 857	-5 403
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	1	1
Skatteeffekt av uppskjuten skatt	-29	-31
Redovisad skattekostnad	1 931	618
Moderföretag		
Aktuell skatt	1 953	646
Skatt på årets resultat	1 953	646
Redovisat resultat, i skattepliktig verksamhet, före skatt	35 261	27 416
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22%)	7 757	6 032
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader i den skattepliktiga verksamheten	1	1
Skatteeffekt av skillnader i bokföringsmässig avskrivning och skattemässig avskrivning	52	16
Skatteeffekt skogsavdrag och substansminskning	-5 857	-5 403
Redovisad skattekostnad	1 953	646

Not 12 Balanserade utgifter, programvara

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Ingående anskaffningsvärde	1 265	1 264
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 265	1 264
Ingående avskrivningar	-1 138	-885
Årets avskrivningar	-127	-253
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 265	-1 138
Utgående bokfört värde	-	126

Avser beståndsregister BESK samt fastighets- och upplåtelseregister BarrFast.

Not 13 Prästlönefastigheter

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Ingående anskaffningsvärde	547 091	547 256
Inköp	10 622	261
Försäljning och utrangeringar	-	-426
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	557 713	547 091
Ingående avskrivningar	-936	-753
Årets avskrivningar	-199	-183
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 135	-936
Utgående bokfört värde	556 578	546 155
Taxeringsvärden		
Mark	1 253 557	1 241 448
Byggnader	424	424
	1 253 981	1 241 872
Moderföretag		
Ingående anskaffningsvärde	548 016	548 181
Inköp	10 622	261
Försäljning och utrangeringar	-	-426
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	558 638	548 016
Ingående avskrivningar	-936	-753
Årets avskrivningar	-199	-183
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 135	-936
Utgående bokfört värde	557 503	547 080
Taxeringsvärden		
Mark	1 253 557	1 241 448
Byggnader	424	424
	1 253 981	1 241 872

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokföringsskyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden.

Prästlönetillgångarnas rättsliga status, förvaltning och bokföringsskyldighet regleras i lag. Prästlönefastigheterna bedöms utifrån den särskilda lagregleringen inte utgöra förvaltningsfastigheter i enlighet med allmänt råd i K3.

Not 14 Övrig mark

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Ingående anskaffningsvärde	24 351	24 351
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	24 351	24 351
Ingående avskrivningar	-75	-52
Årets avskrivningar	-21	-22
Utgående ackumulerade avskrivningar	-96	-74
Utgående bokfört värde	24 255	24 277
Taxeringsvärden		
Mark	15 802	15 802
	15 802	15 802

Not 15 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Ingående anskaffningsvärde	16 048	16 048
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	16 048	16 048
Ingående avskrivningar	-8 493	-7 662
Årets avskrivningar	-831	-830
Utgående ackumulerade avskrivningar	-9 324	-8 492
Utgående bokfört värde	6 724	7 556
Moderföretag		
Ingående anskaffningsvärde	14 923	14 923
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 923	14 923
Ingående avskrivningar	-7 451	-6 704
Årets avskrivningar	-748	-747
Utgående ackumulerade avskrivningar	-8 199	-7 451
Utgående bokfört värde	6 724	7 472

Not 16 Pågående nyanläggningar och förskott materiella anläggningstillgångar

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Ingående balans	115	81
Utgifter under året	151	115
Under året färdigställda tillgångar	-165	-81
Utgående bokfört värde	101	115
Moderföretag		
Ingående balans	115	81
Utgifter under året	151	115
Under året färdigställda tillgångar	-165	-81
Utgående bokfört värde	101	115

Pågående nyanläggning avser vägbyggnation och beräknas vara färdigställd under 2019. Under året har en väg färdigställts.

Not 17 Andelar i koncernföretag - prästlönefond

	2018-12-31	2017-12-31
Moderföretag		
Ingående anskaffningsvärde	28 528	28 528
Utdelning	-5 000	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	23 528	28 528
Utgående bokfört värde	23 528	28 528

Specifikation av moderföretagets innehav av andelar i koncernföretag

Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

Dotterföretag / Org nr / Säte	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Eget kapital/ årets resultat	Bokfört värde
Västerås Stift Skog AB 556661-8913, Hallstahammar	100%	100%	100 000	30 492/ 35	23 528

Not 18 Prästlönefondsmedel

	Anskaffningsvärde		Bokfört värde		Marknadsvärde	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Koncern och moderföretag						
Noterade aktier och andelar	14 668	17 791	14 668	16 388	13 332	17 221
Noterade räntebärande värdepapper	6 252	6 106	6 252	6 106	5 882	5 815
Onoterade värdepappersinnehav	29 199	29 303	14 473	14 576		
Övriga placeringar	12 072	13 181	12 071	13 182		
Summa prästlönefondsplaceringar	62 191	66 381	47 464	50 252		

Förändring prästlönefondsmedel	2018	2017
Koncern och moderföretag		
Ingående anskaffningsvärden	66 381	61 355
Investeringar under året	814	14 000
Omklassificering	-1 110	-8 871
Försäljningar/avyttringar	-3 895	-103
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	62 190	66 381
Ingående nedskrivningar	-16 129	-16 129
Försäljningar/avyttringar	1 403	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-14 726	-16 129
Utgående bokfört värde	47 464	50 252

Not 19 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Upplupna ränteintäkter	21	152
Fortum Gråda	159	127
DalaKraft, Elhandel Högberget	145	109
Avverkningsrätt	3 761	2 462
Försäkringspremier	246	211
Övriga upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	651	904
	4 983	3 965

Moderföretag		
Upplupna ränteintäkter	21	152
Fortum, Gråda	159	127
DalaKraft, Elhandel Högberget	145	109
Försäkringspremier	242	207
Övriga upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	128	442
	695	1 037

Not 20 Kassa och bank

Behållningen på kassa och bank avser till viss del behållning på det s.k. kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

Not 21 Avsättningar för uppskjuten skatteskuld

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Avsättning för uppskjuten skatt av skogsavdrag	646	664
Avsättning för övriga skatter	194	205
	840	869

Not 22 Avsättning till skogsvård

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Avsättning till skogsvård	8 323	8 800
	8 323	8 800

Moderföretag		
Avsättning till skogsvård	8 323	8 800
	8 323	8 800

<i>Avsättning till skogsvård</i>	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Avsättning vid årets början	8 800	6 120
Nya avsättningar	4 373	6 402
lanspråktaget belopp	-4 850	-3 726
Återfört outnyttjat belopp	-	4
Avsättning vid årets slut	8 323	8 800

Moderföretag		
Avsättning vid årets början	8 800	6 047
Nya avsättningar	4 373	6 402
lanspråktaget belopp	-4 850	-3 649
Avsättning vid årets slut	8 323	8 800

Not 23 Övriga avsättningar

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern och moderföretag		
Återställningskostnad Vindkraftverk	38	25
	38	25

<i>Återställningskostnader vindkraftverk</i>	2018-12-31	2017-12-31
Koncern och moderföretag		
Avsättning vid årets början	25	13
Nya avsättningar	13	12
Avsättning vid årets slut	38	25

Not 24 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Förutbetalda arrendeintäkter	905	902
Upplupna personalkostnader	263	311
Upplupna revisionsarvoden	75	210
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	744	416
	1 987	1 839
Moderföretag		
Förutbetalda arrendeintäkter	896	893
Upplupna revisionsarvoden	40	160
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	263	161
	1 199	1 214

Not 25 Betalda räntor och erhållen utdelning

	2018-12-31	2017-12-31
Koncern		
Erhållen utdelning	768	207
Erhållen ränta	167	311
Erlagd ränta	-	1
	2018-12-31	2017-12-31
Moderföretag		
Erhållen utdelning	5 768	207
Erhållen ränta	167	311

Not 26 Likvida medel

Specifikation av likvida medel vid årets slut	2018	2017
Koncern		
Bank	47 966	42 087
	47 966	42 087
Moderföretag		
Bank	37 817	35 252
	37 817	35 252

Ovanstående poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkten att:

- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer.
- De kan lätt omvandlas till kassamedel.
- De har en löptid om högst 3 månader från anskaffningstidpunkten.

Moderföretag		
Bank	37 817	35 252
	37 817	35 252

Ovanstående poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkten att:

- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer.
- De kan lätt omvandlas till kassamedel.
- De har en löptid om högst 3 månader från anskaffningstidpunkten.

Not 27 Koncernuppgifter

Inköp och försäljning inom koncernen

Av moderföretagets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 42,8% (37,5%) av inköpen och 0% (0,0%) av försäljningen dotterföretaget.

91,8% (94,4%) av intäkter prästlönefastigheter och 42,8 % (35,9%) av rörelsens kostnader avser förvaltningsavtalet med dotterföretaget Västerås Stift Skog AB.

Andelar och utdelning

<i>Församling/pastorat</i>	<i>Andelar</i>	<i>Utdelning i kr 2019-07-01</i>
Arbogabygdens församling	2,681	402 150
Avesta-Grytnäs pastorat	0,626	93 900
Bjursås församling	1,375	206 250
By-Folkärna pastorat	1,497	224 550
Falu pastorat	2,197	329 550
Gagnefs pastorat	2,995	449 250
Gränge-Säfsnäs församling	0,987	148 050
Grythyttans församling	0,315	47 250
Hallsthammar-Kolbäcks församling	1,437	215 550
Hedemora, Husby och Garpenbergs församling	1,484	222 600
Hällefors-Hjulsjö församling	1,432	214 800
Idre-Särna församling	1,062	159 300
Järna med Nås och Äppelbo församling	3,503	525 450
Kumla, Tärna och Kila pastorat	1,885	282 750
Kungsörs församling	0,827	124 050
Köpings pastorat	3,40	510 000
Leksands-Djura-Siljansnäs pastorat	2,038	305 700
Lima-Transtrand församling	1,128	169 200
Linde bergslags församling	2,956	443 400
Ljusnarsbergs församling	0,842	126 300
Ludvika församling	0,445	66 750
Malungs församling	3,693	553 950
Mora församling	4,714	707 100
Nora bergslagsförsamling	1,554	233 100
Norberg-Karbennings församling	2,166	324 900
Norrbärke församling	1,281	192 150
Näsby-Fellingsbro pastorat	1,126	168 900
Orsa församling	1,644	246 600
Rättviks pastorat	5,331	799 650
Sala-Norrby-Möklinta pastorat	4,958	743 700
Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling	3,614	542 100
Stora Tuna och Torsånga pastorat	1,14	171 000
Sura-Ramnäs församling	2,791	418 650
Svärdsjö, Envikens och Sundborns pastorat	3,693	553 950
Säterbygdens församling	1,387	208 050
Söderbärke församling	4,702	705 300
Västanfors-Västervåla församling	1,415	212 250
Västerfärnebo-Fläckebo församling	2,057	308 550
Västerås pastorat	15,579	2 336 850
Åls församling	1,311	196 650
Älvdalens församling	0,732	109 800
Summa	100,00	15 000 000

Underskrifter

Västerås den 24 april 2019

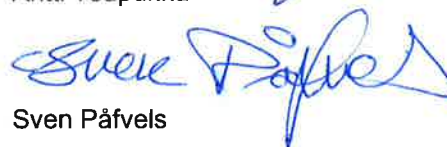

Göran Vestlund
Styrelseordförande

Britt Sandström

Lars-Erik Lunä

Antti Tsupukka

Leif Angmo

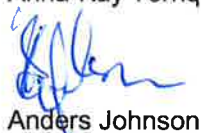

Sven Påfveld

Hans Matsols

Vår revisionsberättelse har lämnats den 29 maj 2019

Anna-Kay Törnqvist

Lennart Kjellin

Anders Johnson

Emma Karlsson
Auktoriserad revisor
Öhrlings PricewaterhouseCoopers

Revisionsberättelse

Till stiftsfullmäktige i Västerås stift, avseende prästlönetillgångarna i Västerås stift, org.nr 817605-7407

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisning

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Prästlönetillgångar i Västerås stift för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Prästlönetillgångar i Västerås stifts finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den icke-auktoriserade revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftet, enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övrig upplysning

Revisionen av årsredovisningen för räkenskapsåret 2017 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 18 maj 2018 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Egendomsnämnden ansvar

Det är egendomsnämnden, som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisningen som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar egendomsnämnden för bedömningen av Prästlönetillgångarnas förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om egendomsnämnden avser att upplösa prästlönetillgångarna, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett stift inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den icke-auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionsssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen och koncernredovisningen ger en rättvisande bild av prästlönetillgångarnas resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av egendomsnämndens förvaltning för Prästlönetillgångar i Västerås stift för år 2018.

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisionsssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för prästlönetillgångarnas organisation och förvaltningen av prästlönetillgångarnas angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma prästlönetillgångarnas ekonomiska situation och att tillse att prästlönetillgångarnas organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och stiftets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av egendomsnämnden i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för stiftets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Västerås den 29 maj 2019

Öhrlings PriceWaterhouseCoopers AB

Emma Karlsson
Auktoriserad revisor

Västerås den 29 maj 2019

Lennart Kjellin
Förtroendevald revisor

Anna-Kay Törnqvist
Förtroendevald revisor

Anders Jonson
Förtroendevald revisor